

Slovo k povzbuzení na pondělí 23. března 2020...

Biblická čtení: Iz 65,17-21; Jan 4,43-54

Milé sestry, milí bratři,

po včerejší čtvrté neděli postní, neděli *Laetare*, která i navzdory vši tíži dnešních dnů nám měla dodat trochu Boží radosti, máme dnes zase obyčejný všední postní den. Kéž i v něm je „radost z Hospodina“ naší silou a světlem k tomu, co a jak máme dnes učinit, jak se zachovat. Zkusme zaměřit svou pozornost na čtení první, které je dnes z knihy proroka Izaiáše, respektive z její druhé, možná třetí části (přesné členění prorockého spisu – zda to jsou dvě nebo tři části – můžeme klidně ponechat biblistům). V každém případě druhá (či třetí) část knihy není dílem historického Izaiáše, který žil někdy v polovině 8. století před Kristem, ale je dílem jiného proroka písíciho jen pod Izaiášovým jménem. Ten žil a působil na začátku babylónského vyhnanství, tedy někdy počátkem století 6. před Kristem. To nic ale nemění na autenticitě Božího slova, protože ta nespočívá v tom, zda lidským autorem je „Izaiáš jedna“, „dva“ anebo dokonce „tři“, ale ve faktu Boží inspirace, tedy že ve svatopiscově lidském slově skutečně promluvil Bůh.

Přesto okolnost, o jakého Izaiáše se jedná, nám může pomoci konkrétní Boží slovo lépe pochopit. Ne proto, že by nějaké členění samo pomohlo pochopení Božího sdělení, ale pro historické okolnosti, v nichž je to či ono proroctví proneseno. V případě „Druhého a Třetího Izaiáše“ máme totiž před sebou proroctví, která zazněla v době pro Izrael bezpochyby nejtěžší: na začátku anebo v průběhu babylónského vyhnanství, v cizině, v neutěšeném čase poroby a ztráty všech dosavadních pozemských jistot, kdy naděje na návrat domů se navíc zdála být navíc mnohým zcela iluzorní. Bůh v této chvíli posílá proroka, aby zdeptaným vyhnančům dodal naději, aby před jejich očima přímo vyzpíval obraz mesiášského času, návratu domů, nového obnoveného Jeruzaléma.

Izraelité toto proroctví interpretovali nejprve pozemsky: až se navrátíme zpět z vyhnanství domů, Zaslíbená země se stane téměř rájem na zemi. To jim dodávalo naději a tím i sílu jít a žít dál, zůstat věrnými Hospodinu, a bylo tomu tak dobře. Jenže realita pak byla přeci jen poněkud jiná: doma sice bylo mnohem lépe než ve vyhnanství, ale ráj na zemi se přeci jen nekonal. Proto Izrael začal postupem času Izaiášovu textu rozumět hlouběji: ono to zaslíbení není až tak o situaci po návratu z Babylónie, nýbrž o ráji, který nastane teprve příchodem Mesiáše. A protože ten přijde až na konci světa, budou tehdy také „nová nebesa“.

Jenže Mesiáš už přišel, s ním přišla poslední doba, a tak se můžeme, ba dokonce musíme ptát, kde a jak se tedy všechna ta krásná starozákonní zaslíbení (to totiž není jen to dnešní) naplnila. Žádná z obvyklých odpovědí, i když pravdivých, nás totiž nemůže docela uspokojit. Nemůžeme jednoduše říci, že vše se naplnilo a odehrává se jen v našem srdci, ve kterém nastane jakýsi „vnitřní ráj“, stejně jako nemůžeme vše odkázat jen na dobu po smrti či po Kristově druhém příchodu na konci světa. V prvním případě bychom Boží zaslíbení alegorizovali a spiritualizovali už přespříliš, že by se z nich stalo jen něco jako mýtus. Ve druhém případě bychom zcela přehlédli, že Kristovým příchodem se už přeci jen „naplnil čas a přiblížilo se království Boží“, a navíc bychom tak trochu nahráli těm, co křesťanství považují jen za jakousi „berličku“, projekci neuskutečněných pozemských tužeb do nějaké věčnosti. Samozřejmě, že věčnost je, kde teprve bude skutečná a plná blaženost člověka, a samozřejmě, že krásná Boží zaslíbení se nejprve a zvláštním způsobem uskutečňují v našem srdci. Ani jedno však neznamená, že trocha vnímatelného ráje na zemi by neměla už nyní aspoň trochu nastat.

Co to ale je? Určitě ne nějaký celospolečenský „ráj na zemi“. O ten se už pokoušeli mnozí a povětšinou to dopadlo katastrofálně. Díky lidské slabosti nějaký takový „ráj na zemi“ ve větším měřítku ani dosažitelný není. Ale možná je dosažitelný „ráj v malém“: cosi z Božího

ráje přenést do svého mikrosvěta, do svého okolí, s Boží pomocí kolem sebe vytvořit aspoň nějaký „kousek ráje“, ostrůvek dobroty a milosrdenství, „kousek nebe“. To možné je a je to navíc jedním z nejkrásnějších křesťanských posláních. Jinak by totiž svatý Irenej nemohl nazvat církev, společenství křesťanů *paradisum in hoc mundo*, „rájem na této zemi“. Kéž bychom toto poslání vzali za své právě v těchto dnech...